

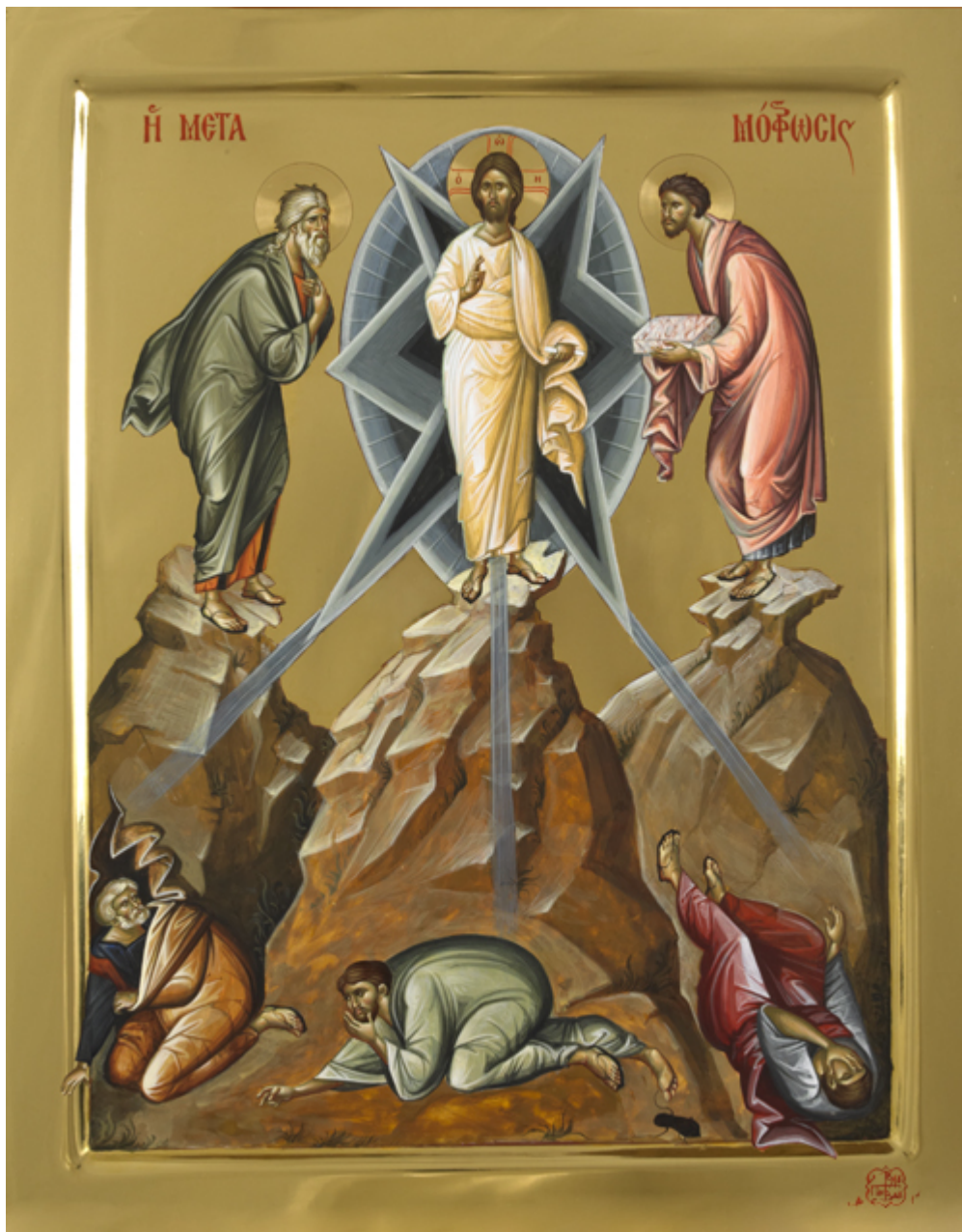
Ομιλία στη σεπτή Μεταμόρφωση του Κυρίου και Θεού και Σωτήρος ημών (1ο Μέρος)

[/ Πεμπτούσία](#)

Στη σεπτή Μεταμόρφωση του Κυρίου και Θεού και Σωτήρος ημών Ιησού Χριστού (Αγίου Γρηγορίου Παλαμά, Ομιλία Α΄)

Ο κυβερνήτης του κόσμου βρίσκεται παντού και η βασιλεία του απλώνεται πέρα ως πέρα γιαυτό ο ερχομός της βασιλείας του δεν εννοείται ως κίνηση από μια κατεύθυνση προς άλλη, αλλά ως φανέρωση της με τη δύναμη του Αγίου Πνεύματος. Αυτός είναι ο λόγος που έλεγε ότι θα έρθει δυναμικά αλλά η δύναμη αυτή δε συναντά αδιάκριτα τον καθένα, παρά μόνο προορίζεται για όσους μένουν στο πλευρό του Κυρίου, δηλαδή για όσους παραμένουν σταθεροί στην πίστη του, για όσους μοιάζουν με τον Πέτρο, τον Ιάκωβο και τον Ιωάννη, και τους ανεβάζει κι αυτούς ο Λόγος του Θεού προηγουμένως στο ψηλό βουνό, δηλαδή στο ξεπέρασμα των ορίων της φυσικής μας μηδαμινότητας. Και τούτο είν' η αιτία πού, καθώς κάποιος είπε, ο Θεός δημιουργεί την εντύπωση ότι βρίσκεται πάνω στο βουνό και ότι αφενός κατεβαίνει από τη δική του ψηλή θέση, και αφετέρου μας ανεβάζει από τη δική μας χαμηλότητα: για να χωρέσει εξάπαντος στα όρια της φύσης πού χαρακτηρίζεται από τη γέννηση, αυτός που είναι αχώρητος οπουδήποτε. Και αυτή η εντύπωση δεν είναι καθόλου υποδεέστερη της λογικής απόδειξης, αλλά, αντίθετα, πολύ ικανοποιητικότερη και σπουδαιότερη, αφού πηγάζει από τη δύναμη του Αγίου Πνεύματος.

Λοιπόν, ούτε δημιουργείται ούτε χάνεται, ούτε περιγράφεται ούτε υποπίπτει στις αισθήσεις το φως της μεταμόρφωσης του Κυρίου, παρόλο που γίνεται ορατό με τα σωματικά μάτια, για μερικές στιγμές του χρόνου μόνο, πάνω στη χαμηλή βουνοκορφή, αλλά μεταβαίνει αμέσως από τη σάρκα στο πνεύμα, σύμφωνα με τα λόγια «μετέβησαν οι του Κυρίου μύσται τη εναλλαγή των αισθήσεων, ην αυτοίς το Πνεύμα ενήργησε» και έτσι είδαν, όπου και για όσο χρόνο τους το πρόσφερε η δύναμη του Αγίου Πνεύματος, το φως εκείνο το αφανέρωτο, οι μαθητές.

Αυτή την πραγματικότητα αγνοώντας οι σύγχρονοί μας υβριστές του Αγίου Πνεύματος, νόμισαν ότι οι επίλεκτοι απόστολοι είδαν το φως της μεταμόρφωσης του Κυρίου με την κτιστή δύναμη των αισθήσεών τους. Αύτη τους η αντίληψη υποβιβάζει σε κτίσμα όχι μόνο εκείνο το φως που είναι η δόξα και η βασιλεία του Θεού, αλλά και τη δύναμη του Αγίου Πνεύματος με την οποία αποκαλύπτονται τα

σχετικά με το Θεό στους άξιους για κάτι τέτοιο. Αυτοί οι βλάσφημοι ή δεν άκουσαν ή δεν εμπιστεύτηκαν τον Παύλο πού λέει· «Α οφθαλμός ουκ είδε, και ους ουκ ήκουσε, και επί καρδίαν ανθρώπου ουκ ανέβη, α ητοίμασεν ο Θεός τοις αγαπώσιν αυτόν, ημίν δε απεκάλυπεν ο Θεός διά του Πνεύματος αυτού· το γαρ Πνεύμα ερευνά και τα βάθη του Θεού» (Β' Κορ. 2,9 έξ.).

Όταν, λοιπόν, έφτασε η όγδοη μέρα, καθώς έχει λεχθεί από τον ευαγγελιστή, πήρε μαζί του ο Κύριος τον Πέτρο, τον Ιάκωβο και τον Ιωάννη, και ανέβηκε στο βουνό για να προσευχηθεί. Πάντα, προκειμένου να προσευχηθεί ο Χριστός χρησιμοποιούσε μια από τις δυό λύσεις. Ή έφευγε μακριά από τους αποστόλους κι έμενε ολομόναχος· αυτή την τακτική την χρησιμοποίησε τότε που έθρεψε πέντε χιλιάδες άνδρες με τις γυναίκες τους και τα παιδιά τους με τα πέντε ψωμιά και τα δυό ψάρια, οπότε, αφού τους έδιωξε όλους και φόρτωσε τους μαθητές του στο καλάκι, αυτός ανέβηκε στο βουνό για να προσευχηθεί ολομόναχος.

Ή, αφού έπαιρνε μαζί του λίγους από τους μαθητές, αυτούς που διακρίνονταν ανάμεσα στους υπόλοιπους, προχωρούσε να προσευχηθεί· αυτή την τακτική εφάρμοσε τότε που πλησίαζε το σωτήριο πάθος του, οπότε, λέγοντας στους άλλους μαθητές «καθίσατε ώδε έως προσεύξομαι» (Μαρκ. 14, 32), πήρε μαζί του μόνο τον Πέτρο, τον Ιάκωβο και τον Ιωάννη. Αυτούς, λοιπόν, μόνο πήρε μαζί του και σ' αυτή την περίπτωση και τους ανέβασε στη βουνοκορφή ιδιαιτέρως και μεταμορφώθηκε μπροστά στα μάτια τους. Αλλά τί εννοεί ο ευαγγελιστής με τον όρο «μετεμορφώθη»; Λέει ο θεολόγος Χρυσόστομος: Ακράνοιξε λιγάκι τη θεότητα κι έδειξε στους ήδη μνημένους το Θεό που ενυπάρχει σ' αυτή. Γιατί, καθώς αναφέρει ο Λουκάς, όση ώρα προσευχόταν ο Χριστός άλλαξε η μορφή του· κι άστραψε σαν τον ήλιο, όπως επεξηγεί ο Ματθαίος.

Και παρομοίασε τη λάμψη ο ευαγγελιστής με τον ήλιο όχι για να υπαγορεύσει την αντίληψη εκείνου του φωτός ως κτίσματος υποκείμενου στις αισθήσεις —κρατήσου μακριά από την ανικανότητα του νου όσων αδυνατούν να κατανοήσουν οτιδήποτε βρίσκεται σε σφαίρα ψηλότερη από την αισθητική αντίληψη!—, μα για να μάθουμε πώς ό,τι είναι για τους ψυχικούς ανθρώπους, αυτούς που βλέπουν μόνο με τα μάτια του σώματος, ο ήλιος, τέτοιο είναι και για τους πνευματικούς ανθρώπους, αυτούς που βλέπουν με τα μάτια της καρδιάς, ο Χριστός επειδή είναι Θεός. Και ακόμα, έδωσε αυτή την παρομοίωση ο ευαγγελιστής για να μάθουμε πως όσοι εξοικειώνονται με το θείο, δεν έχουν ανάγκη από άλλο φως· γιατί για όσους κληρονομούν την αιωνιότητα αυτός μόνο είναι το φως, κανένα άλλο· άλλωστε τί θα χρησίμευε ένα δεύτερο φως σ' αυτούς που διαθέτουν το πιο φωτεινό απ' όλα τα φώτα;

Λοιπόν, καθώς προσευχόταν, κι ενώ ήσαν παρόντες οι πιο σπουδαίοι προφήτες,

έλαμψε ο Κύριος με τρόπο που άφησε να διακρίνουν οι διαλεχτοί μαθητές του εκείνο το μυστικό φως. Ο σκοπός του ήταν να δείξει ότι η προσευχή ήταν που πρόσφερε το θαυμάσιο εκείνο θέαμα, και να μας βοηθήσει να μάθουμε ότι με την προσέγγιση του Θεού, που πετυχαίνεται με την αρετή, και με τη νοητή ένωση μαζί του, πλησιάζει και φανερώνεται και διανέμεται εκείνη η λαμπρότητα σ' όλους όσοι απευθύνονται ασταμάτητα στο Θεό με την εύστοχη επιτέλεση των αγαθών έργων και την ειλικρινή προσευχή.

Γιατί, καθώς έχει λεχθεί, το αληθινό και θελκτικότατο κάλλος που χαρακτηρίζει τη θεία φύση μπορεί να διακριθεί μόνο από όποιον έχει καθαρισμένο το νου του. Όποιος όμως αντικρύσει την ακτινοβολία και την ομορφιά του, μετέχει σ' ένα μέρος του, αποκτά κάτι σαν λαχταριστή γυαλάδα, ζωντανεύει το χρώμα της όψης του. Αυτός είναι ο λόγος που και του Μωυσή άστραψε το πρόσωπο ενώ μιλούσε με το Θεό στο Σινά. Βλέπετε ότι και ο Μωυσής μεταμορφώθηκε όταν ανέβηκε στο όρος Σινά, και έτσι μεταμορφωμένος είδε τη δόξα του Κυρίου; Ο Μωυσής, όμως, τη μεταμόρφωση την υπέστη, δεν την ενέργησε· σύμφωνα με το χωρίο που λέει· «Εκεί με οδηγεί το απαλό φεγγοβόλημα της αλήθειας, να δω και να υποστώ τη λαμπρότητα του Θεού».

Αντίθετα ο Κύριός μας Ιησούς Χριστός τη λαμπρότητα τη διέθετε ο ίδιος· γιαυτό και δεν του χρειαζόταν η προσευχή που φωτίζει το σώμα με το θείο φως· προσευχήθηκε μονάχα για να υποδείξει πως μπορεί να προσελκυστεί από τους αγίους η λαμπρότητα του Θεού, και πως μπορεί να τους φανερωθεί. Γιατί «οι δίκαιοι εκλάμπουσιν ως ο ήλιος εν τη βασιλεία του Πατρός αυτών» (Ματθ. 13,43), και έτσι, καθώς όλοι θα έχουν μεταβληθεί σε θείο φως, μια και θα 'ναι γεννήματα του θείου φωτός, θα αντικρύσουν το Χριστό που θα αστράφτει με το υπέρλαμπρο μυστικό φως· το Χριστό που η προερχόμενη από τη θεία του φύση δόξα φανερώθηκε στο Θαβώρ εξίσου και στο ανθρώπινο σώμα του για να φανεί η ενιαία θεανθρώπινή του υπόσταση. Έτσι και με τέτοιο φως έλαμψε το πρόσωπό του σαν τον ήλιο.

[Συνεχίζεται]